

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ

Частина 1

**Полтава
2021**

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)**

**ЗБІРНИК
НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ**

Частина 1

**Полтава
ПУЕТ
2021**

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)
3-41

Друкується відповідно до Наказу по університету № 140-Н від 25 серпня 2021 р.

Редакційна колегія:

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ).

Заступник головного редактора – **О. В. Манжура**, д. е. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ.

Відповідальний секретар – **Н. М. Бобух**, д. філол. н., професор, завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу ПУЕТ.

Відповідальний редактор:

А. С. Ткаченко, к. т. н., директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ.

Члени редакційної колегії:

Л. М. Шимановська-Діаніч, д. е. н., професор, завідувач кафедри менеджменту ПУЕТ;

Т. В. Онішко, д. і. н., професор, завідувач сектору документознавства та інформаційної діяльності в економічних системах кафедри менеджменту ПУЕТ;

Л. С. Франко, ст. викладач, завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин ПУЕТ;

М. Є. Розоза, д. е. н., професор, завідувач кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем ПУЕТ;

Т. А. Костишина, д. е. н., професор, завідувач кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії ПУЕТ;

Г. В. Лаврик, д. ю. н., професор, завідувач кафедри правознавства ПУЕТ;

О. В. Ольховська, к. ф.-м. н., завідувач кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій ПУЕТ;

О. В. Яріш, к. е. н., доцент, завідувач кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ;

А. І. Мілька, к. е. н., доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ПУЕТ;

Н. В. Карпенко, д. е. н., професор, завідувач кафедри маркетингу ПУЕТ;

Г. О. Бірта, д. с.-г. н., професор, завідувач кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи ПУЕТ;

Г. П. Хомич, д. т. н., професор, завідувач кафедри технологій харчових виробництв і ресторанного господарства ПУЕТ;

Т. В. Капліна, д. т. н., професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи ПУЕТ;

Г. П. Скляр, д. е. н., професор, завідувач кафедри туристичного та готельного бізнесу ПУЕТ;

І. М. Петренко, д. і. н., професор, завідувач кафедри педагогіки та суспільних наук ПУЕТ.

Збірник наукових статей магістрів. Навчально-науковий
3-41 інститут денної освіти : у 2 ч. – Полтава : ПУЕТ, 2021. – Ч. 1. –
334 с.

ISBN 978-966-184-417-8

У збірнику представлено результати наукових досліджень магістрів спеціальностей: Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; Готельно-ресторанна справа; Харчові технології; Освітні педагогічні науки; Облік і оподаткування; Менеджмент; Інформаційна, бібліотечна та архівна справа; Публічне управління та адміністрування; Комп'ютерні науки; Філологія; Фінанси, банківська справа та страхування; Економіка; Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; Товарознавство та експертиза в митній справі; Маркетинг.

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПУЕТ заборонено

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», 2021
ISBN 978-966-184-417-8

Богдан Я. С., Кононец Н. В. Формування ключових компетентностей майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи як педагогічна проблема	119
Бондар С. П., Усанов І. В. Сучасні інноваційні підходи в навчальному процесі.....	124
Бондаренко В. С., Тодорова І. С. Особливості соціалізації студентів в умовах дистанційного навчання	129
Бузила М. М., Усанов І. В. Формування педагогічної свідомості майбутніх викладачів закладів вищої освіти	134
Бутенко К. А., Усанов І. В. Полікультурна освіта в сучасному вітчизняному педагогічному дискурсі.....	139
Варі Н. П., Тодорова І. С. Сучасні інноваційні технології та їх використання в навчальній діяльності	144
Веремійчик А. А., Усанов І. В. Конструктивні функції конфлікту	152
Воскобойник А. В., Кононец Н. В. Організаційно-методичні умови управління діловими комунікаціями в колективі в межах інноваційної діяльності закладу вищої освіти	157
Гриценко В. С., Кононец Н. В. Аналіз досвіду формування комунікативної компетентності у майбутніх фахівців готельного бізнесу	163
Гроза В. А., Усанов І. В. Проектна діяльність як педагогічна умова формування проектної компетентності майбутніх фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної справи	167
Денисенко В. В., Усанов І. В. Інформаційне середовище як фактор змін університетської освіти.....	171
Деркач А. Г., Усанов І. В. Музейна педагогіка в практиці сучасного закладу вищої освіти	178
Ємець В. Т., Шара С. О. Застосування інтерактивних технологій навчання (на прикладі викладання харчових технологій для студентів напрямку «Професійна освіта»).....	184

org.ua/pedagog/106/19402-vazhlyvist-kompetentnssnogo-pidxodu-v-vishhij-osviti/html. – Назва з екрана.

3. Носова І. О. Тренінгові методи у розвитку професійних компетенцій фахівців готельноресторанної справи / Носова І. О., Хаєт Л. Г. // Інформаційні технології в освіті, науці та виробництві. – 2013. – Вип. 1 (2).

УДК 378.091.313:005.336.2

ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ПЕДАГОГІЧНА УМОВА ФОРМУВАННЯ ПРОЄКТНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ІНФОРМАЦІЙНОЇ, БІБЛІОТЕЧНОЇ ТА АРХІВНОЇ СПРАВИ

***В. А. Гроза**, магістр спеціальності Освітні, педагогічні науки освітня програма «Педагогіка вищої школи»*

***І. В. Усанов**, к. філос. н., доцент – науковий керівник*

Анотація. У статті розглянуто проблему формування практико орієнтованих професійних компетентностей майбутніх фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної справи, зокрема проєктної компетентності як окремого складника їх професійної компетентності.

Ключові слова: проєктна діяльність; професійна компетентність; проєктна компетентність; педагогічні умови; майбутні фахівці з інформаційної, бібліотечної та архівної справи.

Abstract. The article considers the problem of formation of practice-oriented professional competencies of future specialists in information, library and archival affairs, in particular project competence as a separate component of their professional competence.

Key words: project activity; professional competence; project competence; pedagogical conditions; future specialists in information, library and archival affairs.

Постановка проблеми. Актуальність дослідження зумовлена особливостями сучасного соціально-економічного розвитку країни, що підвищує вимоги до фахівців бібліотечно-інформаційної та архівної галузі та передбачає необхідність оновлення змісту їхньої професійної підготовки згідно зі світовими стандартами.

Сьогодні, в умовах, коли джерелом суспільного прогресу є не сама інформація по собі, а її ефективне використання, – закономірною є заміна поняття на визначення етапу суспільного розвитку з терміну «інформаційне суспільство» на «суспільство знання». Зазначені тенденції вимагають відповідних змін у підготовці спеціалістів, які можуть ефективно працювати не лише в ситуації багатовимірною інформаційного простору, а й здатних до створення умов, які сприяють засвоєнню інформації, перетворенню її на знання, що може мати практичне застосування.

Аналіз основних джерел і публікацій. Загальні питання щодо сутності професійної компетентності відображено у працях Н. Бібік, О. Дубасенюк, І. Зимньої, В. Кременя, А. Маркової, Н. Ничкало, О. Пометун, А. Хуторського та ін. Проблеми формування професійної компетентності майбутніх фахівців розкриваються в працях Л. Виготського, В. Долл, М. Елькіна, С. Ізбаш, С. Прийми. Зміст поняття «педагогічні умови» розкрито в працях Ю. Бабанського, А. Вербицького, І. Зязюна, Н. Кузьміної, О. Пехоти та ін.

Формулювання мети. Полягає у визначенні та теоретичному обґрунтуванні проектної діяльності як однієї з пріоритетних педагогічних умов формування проектної компетентності майбутніх фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної справи в процесі професійної підготовки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Проектна діяльність бібліотек охоплює широке коло проблем, а фахівці з інформаційної, бібліотечної та архівної справи завдяки реалізації проектів перетворюють різноманітну інформацію шляхом її апробації на знання, застосування якого на практиці покращує якість життя користувачів бібліотек.

Проектна діяльність передбачає інтеграцію та безпосереднє застосування знань та вмінь, спрямованих на набуття особистісного досвіду, створює умови для самореалізації та сприяє розвитку інтелектуальних здібностей, самостійності, відповідальності, умінню планувати, приймати рішення, оцінювати результати [1].

Проектна діяльність спрямована на розвиток пізнавальних навичок, умінь самостійно конструювати свої знання, орієнтуватися в інформаційному просторі, узагальнювати та інтегрувати знання, що отримані з різних джерел у процесі теоретичного і практичного навчання. Участь у проектній діяльності надає можливість здобувачу освіти самовдосконалюватися, а також відкриває можливості вибору особистої ролі в системі відносин колективу учасників проекту (автор ідей, виконавець, учасник, організатор) або залишає право вибору на індивідуальну роботу, і в цьому випадку виконавець проекту поєднує усі ролі в одній особі [2].

Проектна компетентність розглядається як одна зі складових професійної компетентності [3] і знаходиться у нерозривній єдності з проектною діяльністю та процесом проектування. Вона безпосередньо виявляється у внутрішньому усвідомленні особистістю фахівця сенсу і значимості проектної діяльності, володінні фаховими знаннями, вміннями і навичками, обґрунтованому виборі та оптимізації проектних рішень у разі їх багатоміжваріантності, наявності здатності застосовувати ці знання й вміння в практиці конкретних професійних завдань [4].

Для досягнення в процесі професійної підготовки майбутнього фахівця з інформаційної, бібліотечної та архівної справи готовності до здійснення ним проектної діяльності в практиці професійної роботи нами визначені пріоритетні педагогічні умови. В своїй єдності вони становлять єдину систему, що характеризується наявністю компонентів для формування творчого стилю мислення, практичного оволодіння способами і засобами проектної діяльності; готовності і здатності до застосування набутого професійного досвіду у здійсненні конкретних практичних завдань.

В результаті проведених досліджень найбільш ефективними при формуванні проектної компетентності майбутніх фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної справи виявилися такі педагогічні умови: забезпечення позитивної мотивації до оволодіння майбутньою професією; проектування змісту дисциплін циклу фахової підготовки (збагачення форм, методів, прийомів

навчання, адекватних визначеному змісту підготовки); використання інформаційно-комунікаційних технологій; оволодіння практичним досвідом здійснення проектної діяльності для виконання відповідних обов'язків в майбутній професійній сфері; стимулювання рефлексивної позиції майбутніх фахівців на всіх етапах розвитку проектної компетентності; формування особистісних та професійних якостей особистості майбутнього фахівця.

Процес підготовки до самостійного здійснення майбутніми фахівцями всіх стадій проектної діяльності (від постановки мети і практичного виконання проектних операцій до здійснення моніторингу результативності виконання, самоконтролю та нарешті самооцінки) проходить кілька етапів: ознайомлення з новим видом діяльності; усвідомлення його змісту; початкове оволодіння ним; згодом – самостійна розробка власних проектів. Таким чином формуються проектні вміння (здатність виконувати проектні дії), які можуть виявлятися на різних рівнях знання, у відповідності до ступеня володіння здобувачами освіти проектною діяльністю.

Для застосування проектної діяльності в якості педагогічної умови підвищення ефективності професійної підготовки компетентного фахівця необхідно обирати такі теми проектів, що стосуються конкретного практичного питання і є актуальними для реальної професійної діяльності. Робота здобувачів освіти над їх реалізацією вимагатиме залучення знань з різних дисциплін, стимулюватиме творче мислення, застосування навичок дослідницької роботи, що згодом стане підґрунтям для природної інтеграції знань.

Висновки. Аналізуючи підходи різних учених та практиків до дослідження проблематики формування проектної компетентності як одного з вагомих складників професійної компетентності майбутніх фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної справи і зважаючи на специфіку проектної діяльності саме в бібліотечній сфері, ми дійшли висновку, що в системі необхідних педагогічних умов проектна діяльність є однією з пріоритетних. Її ефективність підтверджується з огляду урахування технологічного компонента проектної компетентності

майбутніх фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної справи, оскільки здобувачі освіти мають набути вмінь і навичок практично реалізовувати принципи, підходи, застосовувати способи та методи реалізації проектів у майбутній професійній діяльності.

Список використаних джерел

1. Уйсімбаєва М. «Проектна діяльність: теоретичні аспекти» / Уйсімбаєва М. // Витоки педагогічної майстерності. Серія: Педагогічні науки. – 2014. – Вип. 13. – С. 258–262.
2. Лук'янова Л. «Технологія організації проектної діяльності» / Лук'янова Л. // Імідж сучасного педагога. – 2009. – № 10. – С. 16–21.
3. Педорич А. А. «Проектна технологія навчання у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання» [Електронний ресурс] / Педорич А. А. // Зб. наук. пр. Херсонського держ. ун-ту. Педагогічні науки. – 2019. – Вип. LXXXVI. – С. 140–145. – Режим доступу: <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2019-86-25>. – Назва з екрана.
4. Зимівець Н. В. Формування проектної компетентності особистості в освітньому середовищі шляхом реалізації соціальних ініціатив [Електронний ресурс] / Зимівець Н. В. // Всеукр. наук.-практ. конф. Провідна роль освітнього досвіду в становленні особистості (5–25 квіт. 2015 р.) ; Дніпропетровський нац. ун-т ім. Олеся Гончара. – С. 1–2. – Режим доступу: http://distance.dnu.dp.ua/ukr/conference/2015/osvitniy_dosvid_v_Ukraini/Zimovets.pdf. – Назва з екрана.
5. Іванова Н. А. Педагогічні умови формування проектної компетентності майбутніх фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної справи / Іванова Н. А. // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи : зб. наук. пр. – 2019. – Вип. 2 (16).

УДК 378:004

ІНФОРМАЦІЙНЕ СЕРЕДОВИЩЕ, ЯК ФАКТОР ЗМІН УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ

В. В. Денисенко, магістр спеціальності *Освітні, педагогічні науки освітня програма «Педагогіка вищої школи»*

І. В. Усанов, к. філософ. н., доцент – науковий керівник

Анотація. У статті розглянуто етапи становлення інформаційного суспільства та фактори, що впливають на університет у